

12. *Teun A. Van Dijk*. Semantic Discourse Analysis // Handbook of Discourse Analysis. – Vol. 2: Dimensions of Discourse. – London: Academic Press, 1985. – P. 103 – 136.
13. *Eagleton Terry*. Brecht and Rhetoric // New Literary History. – 1985. – Vol. 16. – №3. – P. 633 – 638.
14. *Perelman Chaim*. The Realm of Rhetoric / Transl. by W. Kluback. – London: Notre Dame, 1982. – 185 p.
15. *Wodak Ruth*. Dyskurs populistyczny: retoryka wykluczenia a gatunki języka pisanego // Krytyczna analiza dyskursu: Interdyscyplinarne podejście do komunikacji społecznej / Red. A.Duszak, N. Fairclough. – Krakow: Universitas, 2008. – S. 185 – 213.

АНОТАЦІЯ

Синчак О. Риторичне значення рольового дейксису в жіночому автобіографічному дискурсі (“Польові дослідження з українського сексу” О. Забужко)

У статті розглянуто один із риторичних дискурсів – автобіографічний. На матеріалі “Польових досліджень з українського сексу” вивчено, як рольовий дейксис визначає авторські позиції в тексті, а транспозиція особових займенників стає риторичним прийомом пришвидшення оповіді та надання їй афективної експресії. Фігури діалогізації в романі (звертання до себе у внутрішньому мовленні, та уявний діалог з аудиторією) порівняно з монологом у театрі. Виснувано, що важливою ознакою риторичного висловлювання є його “театральна” діалогічність.

SUMMARY

Synchak O. The Rhetorical Meaning of a Personal Deixis in the Female Autobiographical Discourse (“The Field Work in Ukrainian Sex” O. Zabuzhko)

The article deals with an autobiography as a type of rhetorical discourse. Having analyzed “The Field Work in Ukrainian Sex” the researcher scrutinizes how personal deixis determines the positions in a discourse and how a transposition of personal pronouns becomes a rhetorical means which affects the dynamics of personal narrative and emotive expression. The dialogical figures in the novel (self communication and imaginary dialogue with readers) are compared with monologue in a theater. Thus, the “theatrical” dialogue is considered to be an important feature of a rhetorical utterance.

*Мар'яна СЛОБОДЯН,
асистент*

МЕТОДИКА КОНЦЕПТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ У СУЧАСНІЙ КОГНІТИВНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Паралельно з появою терміну “концепт”, який став основним в апараті багатьох сучасних наук і в тому числі когнітивної лінгвістики з'явилась форма наукових досліджень названа концептуальним аналізом. Метод концептуального аналізу (МКА) є сьогодні основним у терміносистемі різних гуманітарних наук: когнітології, філософії, лінгвістиці, гендерології, культурології, теорії міжкультурних комунікацій, соціології та психології. Цей метод дає можливість вивчення концепту не лише як явища однієї з наук, а комплексного поняття, одиниці загальної концептуальної моделі світу, в чому й полягає *актуальність* дослідження.

Метою статті є дослідження МКА в термінологічній системі когнітивної лінгвістики, як способу вивчення концептуальної будови мови.

Завданням статті є розгляд та тлумачення основних прийомів та методик концептуального аналізу, які застосовуються у когнітивістиці, а також розробка на їх основі власного МКА, що є оптимальним при сучасному дослідженні лінгвістичних концептів.

Матеріалом статті стали теоретичні роботи сучасних вітчизняних та зарубіжних лінгвістів, присвячені дослідженню концептів.

Наукова новизна статті обумовлена неоднозначністю тлумачення МКА різними науковцями, включенням до складу цього методу різних дослідницьких прийомів та методик. Запропонований МКА, розроблений та адаптований на основі методів, як загальноприйнятих у дослідженні лексики, так і нових, які відповідають вимогам сучасних когнітивно-орієнтованих студій.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Поняття МКА можна трактувати по-різному. Проблема розуміння концептуального аналізу є досить складною, оскільки під цим методом різні науковці мають на увазі різні прийоми. Проте всі проаналізовані роботи, у яких розглядається цей метод, об'єднані спільною метою, а саме розумінням концепту, як об'єкта

© М. СЛОБОДЯН, 2009

аналізу. Щодо прийомів аналізу, то вони виявляються різними. МКА є важливим, зокрема у когнітивній лінгвістиці, для відновлення структури концепту та його місця у мовній картині світу досліджуваного культурного соціуму, що дозволяє відкрити таємниці мовної свідомості носіїв певної культури та полегшити дослідження в рамках культурології, зіставного мовознавства, теорії міжкультурної комунікації та ін.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. У роботах з когнітивної лінгвістики МКА застосовується для вивчення концептів, як когнітивних структур, що лежать в основі мовної поведінки індивіда (Н.М. Телія, А. Вежицька, Джаккендофф, С.Е. Нікітіна, Е.В. Рахіліна, С.А. Жаботинська, Р.М. Фрумкіна, Ю.С. Степанов та ін.). Кожен лінгвіст, який досліджує той чи інший концепт, використовує певний МКА, власний або розроблений попередниками. Але розуміння самого методу, як сукупності прийомів та методик варіює залежно від способів його тлумачення: МКА як дослідження “сполучуваності різних одиниць” або МКА як дослідження фреймової семантики (аналізу), тобто “формалізованого опису діяльності людини в контексті ситуації” [8; 189]. Проте, як вважає Р.М. Фрумкіна, займатися концептуальним аналізом означає аналізувати концепти [14; 27]. Такої ж точки зору дотримується Є.М. Учайкіна, зазначаючи, що роботи, присвячені вивченню концептів, об’єднані однаковим розумінням мети МКА як комплексного підходу до реконструкції та фіксації уявлень, понять носіїв мови [14; 23].

Засобами вербалізації концепту на мовному рівні, як відомо, можуть виступати лексичні, фразеологічні та паремійні одиниці (деякі науковці включають також тексти), і, відповідно, концептуальний аналіз полягає у фіксації та інтерпретації смислу цих одиниць, що зближує його із семантичним аналізом. Іноді науковці так і називають його концептуально-семантичним (В.М. Телія, А. Вежицька, Джаккендофф). Так В.М. Телія вбачає зміст МКА у визначенні шляху “пізнання смислу концепту для того, щоб записати результат формалізованою семантичною мовою” (цитата за М.М. Полюжин) [10; 17]. Згідно праць С.Е. Нікітіної та Е.В. Рахіліної концептуальний аналіз співвідноситься з семантичним аналізом і “полягає у фіксації та тлумаченні найбільш частотних семантичних сполучень, що містять інформацію, релевантну для семантичного опису імен” (цитата за Є.М. Учайкіною) [11; 3].

Проте не викликає сумніву нетотожність цих методів. Так, наприклад, В.І. Кононенко стверджує, що “аналіз концептів на

лінгвістичному рівні суттєво відрізняється від власне семантичного (аналізу)” [6; 114]. Він обґрунтовує свою точку зору тим, що семантичний підхід передбачає встановлення набору значень слова в його відношеннях з іншими словами, тоді як мета когнітивного підходу – виділення смислу, що включає часом досить широкі знання. Крім того, на відміну від семантичного, концептуальний аналіз передбачає ще й вивчення когнітивних категорій – предикатності, означуваності, процесуальності, тобто “врахування субстантивних, ад’єктивних і дієслівних позначень у їх взаємодії” [там же].

А.П. Маргинюк услід за С.А. Жаботинською називає КА логічним продовженням семантичного аналізу, але “якщо для семантичного аналізу достатньо виявити перелік елементів, що залучені до структури значення, то при концептуальному аналізі ці елементи повинні бути співвіднесені між собою і об’єднані у складі певної (схемної) структури” [9; 102].

Метою концептуального аналізу на думку Н.Д. Арутюнової виступає моделювання концепту і установа його зв’язків з іншими концептами, що здійснюється шляхом не лише опису смислів кожного окремого слова, але й визначенням специфіки цілого концептуального поля і логічних відношень між його компонентами. Дослідниця виділяє семантичну і прагматичну компетенцію носія мови, яка слугує для проведення концептуального аналізу, причому розуміння забезпечується знанням значень слів і речень (семантична компетенція), а інтерпретація – знанням механізмів вживання мови (прагматична компетенція) [3; 184].

Є.С. Кубрякова проводить різницю між семантичним та концептуальним аналізом за метою кожного з цих методів. Так перший, на її думку, “спрямований на експлікацію семантичної структури слова, уточнення денотативних, сигніфікативних і конотативних значень, що її реалізують, і веде до роз’яснення слова”, а другий передбачає “пошук спільних концептів, які підведені під один знак і наперед визначають буття знака як когнітивної структури” [7; 97]. Семантичний аналіз пов’язаний з поясненням слова, тоді як концептуальний аналіз спрямований на дослідження знань про світ. КА, стверджує дослідниця, спрямований на побудову “концептуальної картини слова”, яку вона розуміє як відображення найбільш уживаних контекстів слова, констатацію всіх напрямків, за якими йдуть перетворення семантики слова, а також рекомендацію до повнішого лексикографічного представлення значень слова. Отже його зміст – прослідкувати шляхи пізнання

смислу концепту і записати результат формалізованою семантичною мовою.

Подібної точки зору дотримується В.Ф. Старко, який вважає метою МКА побудову когнітивної дефініції концепту, що передбачає “дослідження інколи досить значних масивів мовних одиниць, що вербалізують той самий концепт, а також пошуки асоціативних (конотативних, стереотипних, культурно зумовлених) ознак” концепту. У своєму дослідженні концепту ГРА він називає компонентами МКА метод зіставлення, контекстного аналізу, аналізу словникових дефініцій, а також метод тренованої інтроспекції як основний метод проникнення до концептуального рівня. У ході дослідження В.Ф. Старко проводить аналіз у напрямку від центральних до периферійних (згідно структури концепту) вербалізаторів, де центральними, основними вербалізаторами концепту ГРА вважаються усталені, відтворені з пам'яті мовні одиниці, що виражають цей концепт [12; 4].

Методики аналізу концепту, виділені З.Д. Поповою та І.А. Стерніним ставлять за мету “дослідження мовних одиниць, що репрезентують у мові та мовленні певні концепти” (цитата за Л.Ф. Компанцевою) [5; 75]. В інтерпретації Л.Ф. Компанцевої ці дослідження представляють МКА як сукупність цілого ряду методик, апробованих у сучасній лінгвістиці:

- ✧ *Методика ключових слів.* На матеріалі текстів, що презентують вживання ключового слова (імені концепту), досліджується лексична сполучуваність даної мовної одиниці. На основі проведеного дослідження проводиться аналіз слів, з якими сполучується концепт і встановлюються важливі риси відповідного концепту.
- ✧ *Аналіз словникових дефініцій ключового слова.* Із тлумачень якомога більшої кількості словників робиться вибірка всіх потенційних характеристик концепту.
- ✧ *Вивчення багатозначності слова* в процесі його розвитку. Основна увага приділяється черговості появи нових рис і значень концепту, що визначають цей розвиток.
- ✧ *Аналіз паремій* передбачає дослідження як таких прислів'їв та приказок, що містять ключове слово, так і тих, що містять оцінку концепту, навіть якщо останні не містять компонента-іменні концепту.
- ✧ *Контрактивний аналіз* еквівалентних за прямим значенням лексем різних мов дозволяє виявити національно-культурну специфіку концепту.

- ✧ *Опис концепту, як набору певних ознак,* необхідних для включення їх у певний клас.
- ✧ *Виділення індивідуальних авторських концептів* шляхом аналізу текстів художніх творів [5; 76].

Спираючись на розглянуті праці, результатом концептуального аналізу у межах когнітивної лінгвістики вважатимемо реконструкцію структури концепту, його внутрішніх та зовнішніх зв'язків у мовній картині світу певного культурного соціуму, а також співвіднесення її зі структурою відповідного концепту іншого соціуму. В ході аналізу проведитимемо не лише окреслення певного концепту, але й його структурування, виокремлення найбільш характерних ознак. Метою дослідження вважатимемо пізнання і розуміння фрагменту мовної картини світу, що стоїть за іменем концепту, і, зрештою, самої мовної свідомості. За основу запропонованого методу було взято прийоми та методики, що застосовувались у попередніх дослідженнях (зокрема роботах Н.Е. Агаркової та М.П. Клименко, В.Ф. Старко та ін.), а також доповнену та перероблену методику вивчення концептів З.Д. Попової та І.А. Стерніна в інтерпретації Л.В. Адоніної. Отже, в якості МКА пропонуємо використовувати індивідуальне поєднання таких методик:

1. *Побудова номінативного поля концепту,* тобто встановлення та опис сукупності значень мовних засобів, що номінують концепт та його окремі ознаки. В номінативне поле концепту входять його прямі номінації (ключове слово та його синоніми), номінації різновидів денотата концепту, асоціативне поле ключового слова-репрезента концепту (виражають ознаки, які віднесемо до ядра концепту), а також стійкі порівняння, фразеологічні одиниці та паремії (віднесемо до периферії змісту концепту). Побудова номінативного поля концепту здійснюється на основі використання лексикографічних джерел (тезаурусних, синонімічних, тлумачних, фразеологічних словників), а також суб'єктивного мовного досвіду дослідника, та при можливості, даних асоціативного експерименту, проведеного серед носіїв мови.

Для попереднього визначення складових номінативного поля концепту доцільним є використання прийому лінгвістичної інтроспекції дослідника, який, як зазначає Н.Є. Агаркова, є досить нормативним для власне лінгвістичної традиції. А. Вежицька, яка заклала основи концептуального аналізу, вважала цей метод найнадійнішим прийомом КА. Результатом його, згідно твердження вченої є вербальне формулювання відповідного концепту [1; 36]. Важливість інтроспекції та аналізу власної мовної інтуїції А. Вежицька обґрунтовує твер-

дженням про те, що більша частина семантичної інформації цілком однаково представлена у свідомості різних носіїв мови.

Компонентний та дескриптивний аналіз словникових дефініцій є важливим і необхідним етапом вивчення структури концепту, що відзначається багатьма науковцями, адже саме лексична система представлена у різних типах словників, є відображенням специфіки мовної картини світу. Проте, деякі елементи – вербалізатори концепту – можуть випасти з поля зору дослідника через динамічність розвитку мови та неможливість відображення необхідних змін у лексикографічних джерелах. Основним недоліком традиційних процедур опису семантики вважається ігнорування знань про світ, його мовну та концептуальну картини у свідомості носіїв мови. В сучасних семантичних дослідженнях головний наголос робиться на експериментальні дані, отримані при проведенні психолінгвістичного експерименту чи аналізу реального вживання мовних одиниць [1; 33–34]. Експериментальне дослідження мови, зокрема, направлене на виявлення зв'язків між значенням слів та їх змістовим наповненням [4; 36]. Запропонований асоціативний експеримент – це проектний метод, при проведенні якого носію мови пропонують якомога швидше відповідати на набір стимулів будь-ким словом, що спадає йому на думку. Наприклад, у роботі М.П. Клименка, яка полягає у дослідженні тематичної групи “Гроші США”, мовцям було запропоновано дати п'ять слів-реакцій на словостимул “американські гроші, долари”. На основі проведеного експерименту вченим було виявлено набір лексем, що входять у досліджувану тематичну групу та виділено 5 концептів концептуальної сфери “Гроші США”: банкноти, монети, багаті/бідні люди, фальшиві гроші, кредитні картки.

2. *Виявлення* (на основі аналізу лексикографічних джерел та текстів) *когнітивних ознак, що формують концепт*. Під когнітивною ознакою ми, вслід за З.Д. Поповою розуміємо “окрему ознаку об'єкту, відображену в структурі досліджуваного концепту” (цитата за Л.В. Адоніною) [2; 273]. Когнітивні ознаки, що формують зміст концепту, відповідають семам і виявляються в результаті семантичного аналізу номінативного поля концепту, а також на основі когнітивної інтерпретації асоціатив як мовних репрезентацій цих ознак і “відбивають усі стереотипізовані знання, уявлення, вірування, образи, оцінки, припущення, упередження, очікування, тощо, асоційовані з феноменом, репрезентованим концептом у певній лінгвокультурі” [9; 102].

Важливим при вивченні текстових джерел є також дистрибутивно-статистичний аналіз мовних вербалізаторів досліджуваного концепту.

Досвід носіїв, закріплений у мові, часто проявляється у поведінці лексеми, передусім у її властивостях сполучуваності. Чим частіше слова чи вирази, що виражають певну концептуальну ознаку, вживаються разом для вербалізації певного концепту, тим ближче знаходяться ці ознаки до ядра концепту. Відповідно із зменшенням частотності вживання інші концептуальні ознаки відносять до периферії. Крім того, дослідження сполучуваності та частотності вживання тих чи інших елементів, що реалізують ознаки концепту, дозволяє поповнити його структуру новими складовими, виявити способи категоризації та концептуалізації концепту.

3. *Верифікація отриманого когнітивного опису у носіїв мови* здійснюється шляхом перевірки отриманих даних у носіїв мови і є особливо важливим етапом при вивченні периферійних ознак концепту, що об'єктивуються паремійними та фразеологічними одиницями. Необхідно перевірити наскільки відомими є такі вирази для носіїв мови, актуальність виражених ними ознак для сучасної національної свідомості, способи їх інтерпретації носіями мови. Часто такі додаткові концептуальні ознаки є досить неоднозначними, або навіть протилежними за своїм змістом. Наприклад, в англійських прислів'ях, що відображають ставлення до грошей, багатства передаються твердження про всемогутність, корисність грошей (*possession is nine points of the law, might goes before right, money answer all things, nothing but money is sweeter than honey*), а з іншого боку про їх незначущість порівняно з іншими благами, проблеми пов'язані з багатством (*gold will not buy everything, money will buy everything but real happiness, much gold much care, much profit much risk, those who have money have trouble about it*). Саме верифікація у носіїв мови допомагає визначити, які з виражених цими прислів'ями ознак віднести до структури концепту, а які не є актуальними на сьогодні. Оскільки, верифікація є додатковою процедурою семантико-когнітивного аналізу, що підвищує достовірність опису структури і змісту концепту, то вона не є обов'язковою – вважають Л.В. Адоніна та З.Д. Попова: “Верифікація – не обов'язковий, але бажаний етап когнітивного дослідження, оскільки багато результатів., отриманих традиційними лінгвістичними методами, потребують перевірки на відповідність сучасному стану свідомості носіїв мови” [2; 275]. Проте, зважаючи на властивість мови оновлюватись та змінюватись під впливом оточуючого середовища існування її носіїв, цей прийом дозволяє виявити ознаки концепту, притаманні йому саме на сучасному етапі розвитку мови.

4. *Побудова структури концепту* передбачає виділення образного інформаційно-поняттєвого та інтерпретаційного полів. Образний компонент у структурі концепту є “базовим прошарком”, що включає дві складові – перцептивний (базується на зорових, смакових, тактильних, звукових та нюхових відчуттях) та когнітивний (він же метафоричний, який співвідносить абстрактний концепт із матеріальним світом) образи, які відображають образні характеристики предмету, що концептуалізується. Інформаційно-поняттєвий компонент за В.І. Карасиком включає найбільш суттєві ознаки предмета чи явища – це “мовна фіксація концепту, його позначення, опис, ознакова структура, дефініція, порівняльні характеристики цього концепту по відношенню до того чи іншого ряду концептів...” [2; 277]. І, нарешті, інтерпретаційне поле концепту являє собою його периферію і містить оцінки і трактування змісту ядра концепту національною, груповою та індивідуальною свідомістю.

5. *Представлення концепту у схематичному вигляді*, включаючи центральну ядерну зону та периферію, що гіпотетично репрезентує відповідний концепт, власне, і є одним із першочергових завдань концептуального аналізу.

Усі дослідники концептів сходяться на думці, що концепт не є однорідним за своєю структурою. Деякі науковці пропонують метафорично зобразити його у вигляді хмари (З.Д. Попова та І.А. Стернін), у вигляді снігової кулі (М.М. Болдирєв, Г.В. Токарев) або навіть плоду (І.А. Стернін). Усі ці метафори обумовлені наявністю у структурі концепту базового прошарку (кісточка плоду за І.А. Стерніним) та інших додаткових периферійних ознак, які ніби нашаровуються на ядро. Причому, до ядра відносять певний чуттєвий образ, який виникає у носія культури при кореляції із даним концептом. Пропонуємо віднести до ядра концепту не лише ознаки, відображені у семантиці ключових слів, їх синонімів, симілярів та антонімів, але й ознаки, отримані в результаті асоціативного експерименту, оскільки останні являють і формують чуттєвий образ концепту.

Крім ядра у структурі концепту прийнято виділяти периферійну зону – “об’ємну інтерпретаційну частину – сукупність слабко структурованих предикацій, що відображають інтерпретацію окремих концептуальних ознак і їх сполучень у вигляді тверджень, установок свідомості, що впливають в даній культурі зі змісту концепту” [13; 61]. Іншими словами, до периферії відносять ознаки концепту, виражені прислів’ями, приказками, афоризмами, крилатими висловами, що побутують у мовно-культурному соціумі.

У дослідженні концептів важливими є усі його ознаки – ті, які відносяться до ядра, і ті, які знаходяться на периферії змісту, проте, важливо диференціювати їх у процесі опису, оскільки їх статус та роль у структурі свідомості і процесах мислення різні.

6. *Порівняльний аналіз об’єктивації концепту в мовній картині світу* проводиться на матеріалі двох або кількох мов. Тлумачення одного і того ж концепту варіює у носіїв однієї мови і особливо яскраво спостерігається при співставленні його мовних об’єктивацій носіями різних мов. Порівняння інтерпретаційних полів концептів, що складають мовні картини світу різних мовно-культурних груп, дає можливість виявлення національних особливостей оцінки та трактування досліджуваних концептів носіями різних мов.

Висновки та перспективи. Отже, в результаті дослідження методики концептуального аналізу у працях сучасних лінгвістів було виявлено, що різні науковці владають у це поняття різний зміст. МКА трактують як сукупність методів прийомів, що мають на меті аналіз концептів як когнітивних одиниць мовної картини світу, моделювання їх структури (часто у вигляді схеми, яка репрезентує ядро та периферію досліджуваного концепту), виділення інформаційно-поняттєвого та інтерпретаційного полів, представлених концептуальними ознаками концепту, а також встановлення зв’язків з іншими концептами.

У статті запропонований МКА, який спирається на методику, розроблену попередніми дослідниками концептів, зокрема З.Д. Поповою та І.А. Стерніним, проте містить нові доповнення, що представляють як традиційні для семантичного аналізу методи (словникових дефініцій, компонентного аналізу) так і методи, що відповідають вимогам сучасних когнітивних досліджень та сприяють повнішому опису структури концепту як сукупності концептуальних ознак (використання суб’єктивного досвіду дослідника та методика асоціативного експерименту). Запропонований МКА дозволяє нам не лише виявити структуру і зміст концепту, але й виявити його специфіку в національних концептосферах та може бути використаний для дослідження концептів на основі засобів їх мовної об’єктивації.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Азаркова Н.Э.* Концепт ДЕНЬГИ как фрагмент английской языковой картины мира (на материале американского варианта английского языка) // Дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.04. “Германские языки”. – Иркутск, 2001. – 171 с.
2. *Адошина Л.В.* Методика концептуального анализа (на примере

- концепта ЖЕНЩИНА) / Л.В. Адонина // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. – 2007. – №1. – С. 272 – 282.
3. *Арутюнова Н.Д.* Язык и мир человека. – М., 1999. – 896 с.
  4. *Клименко М.П.* Лингвокультурологические, когнитивные и переводоведческие аспекты тематической группы “Деньги США” // Дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.20. “Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание” / Клименко Матвей Павлович – Москва, 2003. – 190 с.
  5. *Компанцева Л.Ф.* Концепт и концептуальный анализ: аналитическая палитра / Л.Ф. Компанцева // Концептология: Світ-Мова-Особистість. Наук. зап. Луганського нац. пед. ун-ту. – 2005. – Вип. 6. – С. 68 – 99.
  6. *Конonenко В.І.* Концептологія в лінгвістичному аспекті / В.І. Конonenко // Мовознавство. – 2006. – № 2–3. – С. 111 – 117.
  7. *Кубрякова Е.С.* Роль словообразования в формировании языковой картины мира / Е.С. Кубрякова // Роль человеческого фактора в языке. Язык и картины мира. – М., 1988 – С. 141 – 172.
  8. Краткий словарь когнитивных терминов / [Кубрякова Е.С., Демьянков В.З., Панкрац Ю.Г., Лузина Л.Г.]; под ред. Е.С. Кубряковой. – М., 1997 – 245 с.
  9. *Мартинюк А.П.* Когнітивно-дискурсивний напрям дослідження концептів у сучасній лінгвістиці / А.П. Мартинюк // Проблеми романо-германської філології: Зб. наук. пр. – Ужгород, 2006. – С. 92 – 107.
  10. *Полюжин М.М.* Про синкретичні теорії концепту / М.М. Полюжин // Проблеми романо-германської філології: Зб. наук. пр. – Ужгород, 2006. – С. 5 – 21.
  11. *Рахилина Е.Н.* Основные идеи когнитивной семантики / Е.Н. Рахилина // Современная американская лингвистика: фундаментальные направления / под. ред. А.А. Кибрика [и др.] – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2002. – С. 370 – 389.
  12. *Старко В.Ф.* Концепт ГРА в контексті слов'янських і германських культур (на матеріалі української, російської, англійської та німецької мов) // Автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04. “Германські мови” / В.Ф.Старко – К, 2004. – 20[1]с.
  13. *Стернин И.А.* Методика исследования структуры концепта / И.А. Стернин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики: научное издание / Под ред. И.А.Стернина. – воронежский государственный университет, 2001. – С. 58 – 71.

14. *Учайкина Е.Н.* Концептосфера БОГАТСТВО в англосаксонской картине мира: концептуализация и категоризация // Дис. ... кандидата филол. наук: спец. 10.02.04. “Германские языки” / Учайкина Евгения Николаевна – Владивосток, 2005. – 197 с.

АНОТАЦІЯ

Слободян М.В. Методика концептуального аналізу у сучасній когнітивній лінгвістиці

Статтю присвячено дослідженню методу концептуального аналізу (МКА) в терміносистемі когнітивістики. У дослідженні запропоновано методика дослідження концептів як когнітивних структур, розроблена та адаптована на основі методів, як загальноприйнятих у дослідженні лексики, так і нових, актуальних для когнітивно-орієнтованих студій. Ця методика спрямована на відновлення структури концепту та його місця у мовній картині світу досліджуваного культурного соціуму.

SUMMARY

Slobodian M.V. The method of conceptual analysis in modern cognitive linguistics

The article is focused on the investigation of conceptual analysis method (CAM) in the terminological system of cognitive linguistics. It is proposed the method of analyzing concepts as cognitive structures, developed and adopted on the basis of methods both traditional in lexical investigations and new, vital for cognitive studies. This method targets the reconstruction of conceptual structure and its place in the language map of the cultural society.